

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgyűlés Elnökétől
H-4400 Nyíregyháza, Hősök tere 5.

458/2018/Ált.

Tárgyalja:

Nemzetközi Kapcsolatok és
Határmenti Együttműködés Bizottsága
Ügyrendi, Jogi és Pénzügyi Bizottság

Döntéshozatal:

Egyszerű többség

ELŐTERJESZTÉS

a Megyei Közgyűléshez –

**a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat és a Kárpátaljai Megyei
Tanács által elfogadásra kerülő közös ÁLLÁSFOGLALÁS jóváhagyására**

**Az előterjesztést
készítette:**

Majorné László Brigitta

**Szakmai szempontból
ellenőrizte:**

Dr. Székely Tibor

**Törvényességi
szempontból ellenőrizte:**

Dr. Papp Csaba

Tisztelt Megyei Közgyűlés!

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat és Hivatala nemzetközi együttműködéseiben mindig kiemelt szerepet kapott a Kárpátalja megyével való együttműködés.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat és a Kárpátaljai Megyei Állami Adminisztráció a gazdasági-kereskedelmi, műszaki-tudományos és kulturális együttműködésről 2006. június 24-én írt alá keretegyezményt.

Az ezt követő években az együttműködés megszilárdult és új alapokra helyeződött, melyet számos intézményi keret segített, mint a Kárpátok Eurorégió Interregionális Együttműködés, valamint az EuroClip-EuroKapocs Közalapítvány, mely közel 200 projekt megvalósítását finanszírozta Magyarország Külügyminisztériuma támogatásával a magyar-ukrán határtérségben az elmúlt években az önkormányzatok, civil szervezetek közötti kapcsolatok kialakítását.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat az elmúlt években ösztönözte a testvértelepülési kapcsolatok kialakítását az érintett megyék települései között, s mára számos testvérvárosi és testvértelepülési kapcsolat alakult ki, s működik napi szinten, közös pályázatok megvalósításával.

Az együttműködés aktuális céljait évente Együttműködési Programba foglaljuk, és az alapján készítjük elő a projektjeinket, egyeztetéseinket. Minden évben megrendezzük a Jószomszédsági Napokat.

A közös határ menti problémák kezelésére, megoldására több sikeres projektet készítettünk elő közösen, valósítottunk meg, és generáltunk az elmúlt években. Az Európai Unió források minél jobb bevonása, allokálása érdekében a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat, Kisvárdai Város Önkormányzata a Kárpátaljai Megyei Tanáccsal megalapította a Tisza Korlátolt Felelősségű Európai Területi Társulást, melyet a Külgazdasági és Külügyminisztérium 19. sorszám alatt 2015. október 26-án vette nyilvántartásba. Az ETT megalakulása óta több projektet valósított meg és reményeink szerint hamarosan a határon átnyúló környezetvédelmi problémák megoldását segítő stratégiai projektek indulnak el.

Az elmúlt évek tapasztalataira alapozva jövőbeni kiemelt együttműködési területekre és közösen kezelendő feladatokra kidolgoztuk a határozat-tervezet mellékletét képező Állásfoglalást, melyben kiemelt szerepet kap a magyar-ukrán határátkelőkkel, a schengeni határ biztonságos működtetéséből adódó feladatok.

Ezentúl kiemelt szerepet kapnak a közös problémák megoldása, mint a határmenti területek hulladékgazdálkodási rendszerének fejlesztése.

Az Együtműködési Programban foglaltakkal összhangban a közgyűlési tagok részvételével a közös **ÁLLÁSFOGLALÁS** elfogadását javaslom, melyben az aktuális és mindkét megye számára fontos kérdésekben a két döntéshozó testület állást foglal és a jövőbeni prioritásokat meghatározza, továbbá a felek kinyilvánítják, hogy kölcsönösen tiszteletben tartják az adott országban élő nemzeti közösség(ek) jogait, valamint, hogy jelen nehéz helyzetben közösen állnak ki a kárpátaljai magyar közösség jogainak tiszteletben tartása mellett, mely az együttműködés alapvető feltétele.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy az előterjesztést megtárgyalni és támogatni szíveskedjen.

Nyíregyháza, 2018. november 29.

SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG MEGYE KÖZGYŰLÉSÉNEK
.../2018. (XII.4.)
önkormányzati határozata

a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat és a Kárpátaljai Megyei Tanács által elfogadásra kerülő közös ÁLLÁSFOGLALÁS jóváhagyásáról

A Megyei Közgyűlés

1. a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat és a Kárpátaljai Megyei Tanács által elfogadásra kerülő – a határozat mellékletét képező - közös ÁLLÁSFOGLALÁS jóváhagyására szóló előterjesztést megtárgyalta és az abban foglalt célokkal egyetért, a közös ÁLLÁSFOGLALÁS tartalmát jóváhagyja;
2. felhatalmazza a megyei közgyűlés elnökét a közös ÁLLÁSFOGLALÁS Kárpátaljai Megyei Tanács részére történő megküldésére.

A határozatot kapja:

1. Kárpátaljai Megyei Tanács (Ungvár, Népek tere 4., Ukrajna)
2. Megyei Önkormányzati Hivatal, Helyben

Tarpa, 2018. december 4.

**A VII. Összehívású Kárpátaljai Megyei Tanács (Ukrajna) és
a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgyűlés (Magyarország)
közös
ÁLLÁSFOGLALÁSA**

Az ukrajnai Kárpátalja megye és a magyarországi Szabolcs-Szatmár-Bereg megye közötti együttműködés az utóbbi 12 évben a 2006. június 24. kelt a Kárpátaljai Megyei Állami Közigazgatási Hivatal és a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgyűlés közt létrejött együttműködési Keretmegállapodás alapján történik. A keretmegállapodás szellemében az ukrajnai Kárpátalja megye és a magyarországi Szabolcs-Szatmár-Bereg megye közötti együttműködés fejlesztése érdekében és folyamatban lévő programok folytatásának, nyomon követésének jegyében ezeket a kérdéseket megtárgyalták és az alábbi közös állásfoglalást teszik.

- 1. A kapcsolatok erősítése érdekében szorgalmazzuk azoknak a folyamatoknak a felgyorsítását, melyek eredménye lehet: határátkelőhelyek hálózatának kiépítése, új határátkelők megnyitása, az ukrán-magyar határszakasz infrastruktúrájának fejlesztése, ezek a fejlesztések jótékony hatással lennének a gazdasági-kereskedelmi, valamint turisztikai és rekreációs kapcsolatok erősítésére, lehetőségek hatékonyságának növelésére,**
- 2. a határmenti területek hulladékgazdálkodási rendszerének fejlesztése: szorgalmazzuk a problémák, tapasztalatok közös kiértékelését és közös megoldások, projektek kialakítását, ezen a területen jó reményünk van a gyors előrelépésre;**
- 3. szorgalmazzuk a határokon átnyúló együttműködést, mint a területi közösségek fejlődésének és a testvérvárosi és testvértelepülési kapcsolatok kialakításának fontos eszközét.**

Ezekben a kérdésben az alábbi következtetésre jutottunk részletesebben.

Közös kitörési pont lehet a turizmus. Az ukrajnai Kárpátalja megye és a magyarországi Szabolcs-Szatmár-Bereg megye a közlekedés, a logisztika, a gazdasági, a turisztikai és rekreációs, a társadalmi és a kulturális szférák fejlesztésében kivételes előfeltételekkel rendelkeznek, tekintettel a határmenti területek rendkívül erőteljes szabadidős potenciáljára és az egyedi természeti és éghajlati viszonyokra, valamint a kulturális és egyházi értékekre (vallási turizmus), a régió számos rekreációs és turisztikai szállodakomplexumára, beleértve a síközpontokat is. Az attraktív tájak, a helyi lakosok autentikussága és vendégszeretete vonzza a több ezer, Ukrajna és Magyarország különböző megyéiből és külföldről érkező turistát.

Figyelembe véve mindkét megye lakosságának és vendégeinek igényeit, a megyék kivételes földrajzi elhelyezkedését, ill. érdekeltségüket az idegenforgalmi ágazat fejlesztésében és a régiók fontosságának növelésében, a minőségi logisztikát igénylő innovatív gazdasági

fejlesztésekben, megállapítható, hogy a határmenti infrastruktúra állapota és fejlettségi szintje az ukrán államhatár magyarországi szakaszán, ahol öt közúti forgalmi és egy vasúti nemzetközi határátkelőhelyen történik utasforgalom, a jelenlegi körülmények között kiemelt figyelmet igényel.

Az elmúlt két évtizedben nem sikerült megoldani és nem hoztak létre a nemzetközi közlekedési rendszerhez maximálisan közelítő, a mindenekelőtt kárpátaljai, de teljes egészében ukrain határmenti infrastruktúrát. Egyre sürgetőbbé válik az **új közúti határátkelőhelyek megnyitása** a meglévők túlterheltsége és a vízummentesség bevezetése miatt, ami megmagyarázza a határátkelőhelyeken kialakuló sorokat, a többórás várakozást, a közlekedési balesetek kockázatának növekedését, a közút menti terület egészségügyi és járványügyi állapotát, ill. a bűnügyi helyzet hirtelen romlását, az útfelületek szisztematikus rombolását stb.

Különösen érzékelhető a „Tiszaújlak”, „Luzsánka” és „Tisza” ukrán-magyar határátkelőhelyekre nehezedő terhelés, amelyek hídjai gépjárművekkel túlterheltek. Időnként a többórás sorbanállás jelentős kényelmetlenséget okoz a gépjárművezetőknek és kellemetlen élményt nyújt az olyan európai turisták számára, akik hasonlókhöz nem szoktak hozzá.

Ezért ma **rendkívül fontos a határátkelőhelyek és a határmenti infrastruktúra fejlesztésének finanszírozása.**

A **második kérdést, a határmenti területek hulladékgazdálkodási rendszerének fejlesztését** illetően a képviselők hangsúlyozzák, hogy a **háztartási szilárd hulladékok megsemmisítésének problémája** az egyik legkomolyabb környezeti veszély, elsősorban Kárpátalján. Figyelembe véve a megye földrajzi elhelyezkedését, ez rendkívül negatív hatással van a szomszédos országok határmenti területeinek köztisztasági állapotára, valamint Ukrajna nemzetközi megítélésére. Mind a két fél hangsúlyozta regionális szinten az összehangolt tevékenység és a rendszeres kölcsönös tájékoztatás szükségét.

Jelenleg Kárpátalja megyében a szilárd háztartási hulladékkal kapcsolatban az elsődleges feladat a **szelektív hulladékgyűjtés bevezetése**, a környezet ökológiai állapotának javítása érdekében hulladékválogató és hulladékfeldolgozó komplexumok **építésére irányuló projektek** megvalósítása, a 2016-2020 évekre szóló Kárpátalja megye szilárd háztartási hulladékgazdálkodási programmal összhangban, melyet a Kárpátaljai Megyei Tanács 2016. június 14. ülésén a 355 sz. Rendelet alapján hagyott jóvá.

A megyei közgyűlések képviselői üdvözlik azt a tényt, hogy a „Magyarország-Szlovákia-Románia-Ukrajna ENI Határon Átnyúló Együttműködési Program 2014-2020” (ENI) Közös Monitoring Bizottsága 2018. április 24-i ülésén a nagy infrastrukturális projektek listájáról a „Zero Waste” projektet javasolta támogatásra. A „Nulla (zero) hulladék - elmélet mindenkinek, gyakorlat a határon átnyúló régióban mindenki számára” projekt kedvezményezettje a TISZA Európai Területi Együttműködési Társulás (alapítói: a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat, Kisvárdai Városi Önkormányzata és a Kárpátaljai Megyei Tanács).

A projekt keretében egy szilárd hulladéktároló kialakítására, ill. egy hulladékválogató telep üzembe helyezésére kerül sor a beregszászi Jánosi községben. A beruházást követően a **régió hulladékgazdálkodásának irányítását és koordinálását végző Kárpátalja Megyei**

Hulladékgazdálkodási Társulás létrehozását tervezzük, amely a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében történő hulladékgazdálkodás mintájára folytatná tevékenységét. A jelenlegi aktuális szilárd hulladékgazdálkodási program értelmében a magyar oldalon Kisvárdán biogáz üzem épül, amely jelentős mértékben fokozza majd a megyében folytatott hulladék- és biofrakció kezelésének hatékonyságát.

A Kárpátalja megyei szilárd hulladékkezeléssel kapcsolatos projektek állami finanszírozásának hiánya miatt a felek megegyeznek, **az EU források bevonása céljából**, az EU-s pályázatokban való közös részvétel érdekében történő együttműködésről, a magyar fél tapasztalatai alapján kidolgozott **Kárpátalja megye szilárd háztartási hulladékgazdálkodási stratégiája** kialakításáról.

A Felek kinyilvánítják, hogy kölcsönösen tiszteletben tartják az adott országban élő nemzeti közösség(ek) jogait. Jelen nehéz helyzetben közösen állnak ki a kárpátaljai magyar közösség jogainak tiszteletben tartása mellett, mely az együttműködés alapvető feltétele.

A Felek kijelentik, hogy **a határokon átnyúló együttműködést** a gazdasági, szociális, ökológiai, tudományos-technikai, oktatási-kulturális, egyházi, civil és területi közösségek közötti kapcsolatok fejlesztésére irányuló **közös tevékenységként tekintik**, melyet képviselő testületeik, az ukrán helyi végrehajtó szervek, a területi közösségek, ill. a megfelelő magyar hatalmi szervek a nemzeti jogszabályok alapján őket megillető hatáskör keretén belül végeznek, ezeket az együttműködéseket közösen ösztönözzük.

Ez az egyik eszköze a határmenti közösségek életszínvonalának a közép európai szinthez való közelítésének, valamint a polgárok, az áru és a tőke határokon keresztüli szabad mozgásának. A közös gondolkodás elősegíti a határon átnyúló együttműködés résztvevőinek a határmenti régiók problémáinak megoldására irányuló erőfeszítéseinek összehangolását, az európai integrációs intézkedések regionális szintű megvalósítását.

A felek egyetértenek a határmenti együttműködés kulturális, gazdasági, szociális, adminisztratív és jogi akadályainak leküzdése céljából folytatott további közös tevékenység, a határmenti régiók közötti fejlettségi különbségek kiegyenlítése, és a határmenti régiók közös problémáinak megoldására uniós források bevonásának szükségességében.

A fent említettekre tekintettel, Mi, Kárpátaljai Megyei Tanács (Ukrajna) és a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgyűlés (Magyarország) **képviselői**, hangsúlyozzuk a régiókban lévő tartalékokat ill. azok az állampolgárok javát szolgáló összehangolt felhasználásának fontosságát, mindkét megye gazdasági szerepének megerősítése érdekében, valamint a konkrét gazdasági, közlekedési, ökológiai, vízgazdálkodási és infrastrukturális programok kezdeményezésével a közösségi jólét jelentős gyarapodásának megalapozását.

Szükségesnek tartjuk:

- az új helyzetben az eddigi együttműködési szerződés felülvizsgálatát és az új kihívásokra válaszoló együttműködési szerződés aláírását az ukrán Kárpátaljai Megyei Tanács és a magyarországi Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat között,

- a 2019. évi együttműködési programterv jóváhagyását az ukrainai Kárpátaljai Megyei Tanács, az ukrainai Kárpátaljai Állami Megyei Közigazgatási Hivatal és a magyarországi Szabolcs- Szatmár- Bereg Megyei Önkormányzat között,
- 2019-ben Magyarországon kívánjuk megszervezni az ukrán-magyar Jósomszédsági Napokat, melynek helyszínéként az ukrán – román – magyar hármashatár térségét javasoljuk közösen és az esemény kapcsán felhívást intézünk a testvértelepülésekhez, hogy ők is csatlakozzanak a kezdeményezéshez és lehetőségük szerint közösen vegyenek részt az eseményen, legyen ez Kárpátalja és Szabolcs–Szatmár–Bereg megye közös ünnepe.

Ukrajna és Magyarország Kormánya felé bizalommal fordulunk, hogy az együttműködést erősítő, mindkét megye számára prioritást jelentő közös ügyekkel tudunk foglalkozni, melyek a következők:

- az ukrán-magyar határon a „Nagypalád-Nagyhódos”, „Szalóka-Tiszaszentmárton”, „Vári-Tiszakarád”, Badaló-Szatmárcseke” új határátkelő pontok megnyitásáról szóló tárgyalások aktivizálása,
- az „Asztély-Beregsurány” határátkelőhely rekonstrukciójának befejezéséhez, valamint a „Tisza” határátkelőhely új hídjának megépítéséhez szükséges pénzforrásokat elkülönítése,
- a Beregszász várost elkerülő, Asztély községen át a „Luzsanka” nemzetközi határátkelőhelyig tartó főút megépítéséhez forrás biztosítsa, ami a nyugat-ukrán régió útépitési potenciáljának egyik kiemelt témáját képezi, továbbá az Ukrajna és Magyarország jó szomszédsági kapcsolatának erősítését szolgálja,
- a Kárpátaljai régió hulladékgazdálkodási projektjeinek megvalósítása érdekében a szilárd hulladéktárolók építésének, finanszírozási kérdéseinek megoldása,
- a beregszászi járási Jánosi községben egy hulladék feldolgozó üzem megépítése projektje megvalósításának elősegítése, ill. további nemzetközi befektetési alapok bevonása,
- a befektetési tevékenységek hatékonyságának javítása érdekében a regionális fejlesztési infrastruktúra újjáépítése és korszerűsítése, az idegenforgalmi és üdülőhelyekhez vezető közutak és bejáratok javítása,
- a szabadidő-turizmus, valamint a gyógyászati rekreációs intézményi bázis fejlesztésének érdekében a térség turisztikai és rekreációs lehetőségének a lehető leghatékonyabb felhasználásának, az idegenforgalmi építmények korszerűsítésének elősegítése (kilátók, a turisták számára megfelelő pihenőhelyek, helyi menedékházak, stb.).

Rivisz Mihajlo
Kárpátaljai Megyei Tanács
elnöke
(Ukrajna)

Seszták Oszkár
Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgyűlés
elnöke
(Magyarország)